

Sygn. akt V Pa 40/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Tamara Kulczewska-Miszczyk

Sędziowie: SSO Barbara Odelska (spr.)

SSO Ewa Sławińska-Klamann

Protokolant: st.sekr.sądowy Sylwia Pławiuk

po rozpoznaniu w dniu **27 września 2013 r.** w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa **E. Ł.**

przeciwko **Szkole Podstawowej Nr (...) w S.**

o uchylenie kary z tytułu odpowiedzialności porządkowej pracowników

na skutek apelacji wniesionej przez pozwaną Szkołę Podstawową Nr (...) w S.

od wyroku Sądu Rejonowego w Słupsku V Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 18 kwietnia 2013 r. sygn. akt V P 191/12

oddala apelację

UZASADNIENIE

Powódka E. Ł., wystąpiła z pozwem przeciwko pozwanej Szkole Podstawowej nr (...) w S. domagając się uchylenia kary upomnienia z dnia 21 marca 2012 r.

Jej zdaniem, została ukarana niesłusznie, ponieważ nie jest prawdą, że nie stawiała się w miejscu pracy na wyznaczonej godzinie lekcyjnej, jedynie odbyła lekcję 15 minut wcześniej i zakończyła 15 minut wcześniej. Dodatkowo powódka zwróciła uwagę na to, że decyzję o odrzuceniu jej sprzeciwu od kary upomnienia wręczono jej w dniu 12 kwietnia 2012 r., tj. przed rozpatrzeniem stanowiska organizacji związkowej, której powódka jest członkiem.

W odpowiedzi na pozew pozwana Szkoła Podstawowa nr (...) w S.,

reprezentowana przez radcę prawnego wniosła o oddalenie powództwa.

Pozwana podniosła, że kara upomnienia została nałożona na powódkę za samowolne opuszczenie miejsca pracy na lekcji 5 w dniu 20 marca 2012 r., co było niezgodne z regulaminem pracy obowiązującym w szkole. Nadto, pozwana nie naruszyła procedury nałożenia kary porządkowej, ponieważ po otrzymaniu sprzeciwu wysłano informację do (...)

w S.. Przesyłka jednak nie została odebrana aż do dnia 13 kwietnia 2012 r., czyli w dniu, w którym mijał ustawowy termin odpowiedzi na sprzeciw pracownika.

Wyrokiem z dnia 18 kwietnia 2013r. Sąd Rejonowy V Wydział Pracy i Ubezpieczeń społecznych w S. Uchylił karę upomnienia nałożoną na powódkę w dniu 26 marca 2012r.

U podstaw orzeczenia leżało ustalenie, że E. Ł. pracuje jako nauczyciel matematyki w Szkole Podstawowej nr (...) od 1 września 1989 r.

W dniu 20 marca 2012 r. E. Ł. miała prowadzić zajęcia indywidualne z uczniem, który jest pacjentem (...) - od godziny 11:45 do 12: 30. Rozpoczęła lekcję wcześniej i wcześniej ją zakończyła. Po zajęciach zaprowadziła ucznia do biblioteki aby tam poczekał na następne zajęcia.

Na piątej godzinie lekcyjnej do biblioteki weszła dyrektor szkoły - D. P.. Zobaczyła ucznia E. Ł., który odrabiał lekcje. Następnie zadzwoniła do nauczycielki aby wyjaśnić sytuację. E. Ł. oświadczyła, że jest już w domu. Następnego dnia dyrektor wezwała do swojego gabinetu E. Ł., która złożyła ustne wyjaśnienia. W związku z tym., że nie okazała skruchy/ dyrektor nałożyła na nią karę upomnienia na piśmie.

Karę upomnienia E. Ł. otrzymała w dniu 26 marca 2012 r. Udzielono jej kary za naruszenie § 6 pkt 1, § 12 pkt 2 i § 13 pkt 1 regulaminu pracy Szkoły Podstawowej nr (...). W dniu 29 marca 2012 r. E. Ł. odwołała się od kary.

30 marca 2012 r. dyrektor wysłała informację do (...) w S., której E. Ł. jest członkiem, o udzieleniu jej kary. Przesyłka została odebrana w dniu 13 kwietnia 2012 r. Dzień wcześniej - 12 kwietnia 2012 r. - dyrektor szkoły odrzuciła sprzeciw od kary upomnienia.

W odpowiedzi na pismo dyrektora, przewodnicząca (...) wniosła o odstąpienie od upomnienia, podnosząc jednocześnie, że związki zawodowe nie są w stanie zająć jednoznacznego stanowiska, ponieważ nie znają rodzaju przewinienia jakiego dopuściła się pracownica szkoły.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sad I instancji uznał, że powództwo zasługuje na uwzględnienie. Jednocześnie stwierdził, że w niniejszej sprawie zastosowanie znajdują przepisy kodeksu pracy dotyczące odpowiedzialności porządkowej pracowników (art. 108 - 113 kp).

Zgodnie z art. 108 § 1 kp, za nieprzestrzeganie przez pracownika ustalonej organizacji i porządku w procesie pracy, przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, przepisów **przeciwpożarowych, a także przyjętego sposobu potwierdzania przybycia i obecności w pracy oraz usprawiedliwiania nieobecności w pracy, pracodawca może stosować między innymi, karę upomnienia.**

Stosownie do art. 109, kara nie może być zastosowana po upływie 2 tygodni od powzięcia wiadomości o naruszeniu obowiązku pracowniczego i po upływie 3 miesięcy od dopuszczenia się tego naruszenia (§ 1). Kara może być zastosowana tylko po uprzednim wysłuchaniu pracownika (§ 2).

O zastosowanej karze pracodawca zawiadamia pracownika na piśmie, wskazując rodzaj naruszenia obowiązków pracowniczych i datę dopuszczenia się przez pracownika tego naruszenia oraz informując go o prawie zgłoszenia sprzeciwu i terminie jego wniesienia. Odpis zawiadomienia składa się do akt osobowych pracownika (art. 110 kp)

Natomiast art. 112 kp mówi, że jeżeli zastosowanie kary nastąpiło z naruszeniem przepisów prawa, pracownik może w ciągu 7 dni od dnia zawiadomienia go o ukaraniu wnieść sprzeciw. O uwzględnieniu lub odrzuceniu sprzeciwu decyduje pracodawca po rozpatrzeniu stanowiska reprezentującej pracownika zakładowej organizacji związkowej.

Udział organizacji związkowej ma charakter opiniodawczy, jednakże jest obowiązkowy. Odrzucenie sprzeciwu bez rozpatrzenia przez pracodawcę stanowiska reprezentującej pracownika zakładowej organizacji związkowej stanowi podstawę do uchylecia kary przez sąd pracy. Kodeks nie określa terminu, w którym pracodawca powinien zwrócić się do organizacji związkowej o zajęcie stanowiska, ani terminu, w którym organizacja ta powinna udzielić odpowiedzi.

W doktrynie przyjmuje się, że maksymalny termin zajęcia stanowiska przez zakładową organizację związkową wynosi 5 dni od zawiadomienia jej przez pracodawcę o wniesionym sprzeciwie. Pracodawca powinien zatem, we własnym interesie, zawiadomić o tym organizację związkową z takim wyprzedzeniem, aby mógł odrzucić sprzeciw przed upływem 14 dni po rozpatrzeniu stanowiska tej organizacji lub po bezskutecznym upływie terminu zajęcia stanowiska (por. komentarz do art. 112 kp, Kazimierz Jaśkowski, Eliza Maniewska, Lex 14/2013).

Bezspornym w sprawie było to, że powódka była reprezentowana przez organizację związkową (...) w S.. Dlatego też dyrektor, reprezentujący pracodawcę, zwrócił się do tej organizacji z pismem informującym o karze upomnienia nałożonej na E. Ł.. Z pismem tym związki zawodowe zapoznały się dzień po odrzuceniu sprzeciwu pracownika. Zatem doszło do naruszenia art. 112 § 1 kp przez pracodawcę.

Dodać należy również, że kara upomnienia, wprawdzie jest najłagodniejszą z katalogu kar porządkowych, jednakże jej zastosowanie powinno być w każdym przypadku uzasadnione. W ocenie Sądu, zachowanie powódki w sytuacji, która była podstawą do wymierzenia kary, być może nie zasługujące na aprobatę, jednak z przesłuchania dyrektor D. P. wynikało, że decydujące znaczenie w zastosowaniu kary miała postawa powódki, która nie wyraziła skruchy (k. 66). Nadto dyrektor podkreślała, że nagannym zachowaniem było odesłanie ucznia do biblioteki, który ze względu na stan zdrowia nie może być pozostawiany bez opieki, po czym dodała, że uczeń ten sam opuszcza szkołę udając się do domu. Dlatego też, Sąd I instancji uznał, że nawet przy merytorycznym rozpoznaniu sprawy zbędnym było przesłuchiwanie świadka Z. P. - bibliotekarki na okoliczności związane z pozostawieniem dziecka w bibliotece.

Z uwagi na powyższe Sąd, na podstawie art. 112 k.p. uchylił karę upomnienia nałożoną w dniu 26 marca 2012 r.

Z wyrokiem nie zgodził się pozwany pracodawca, wniósł apelację, w której zakarzył wyrok w całości zarzucając naruszenie art. 112 kp przez jego niewłaściwe zastosowanie, naruszenie art. 227 i 233 kpc przez nie przeprowadzenie wszystkich zawnioskowanych dowodów oraz uznanie, że naruszenie obowiązków pracowniczych nie uzasadniało nałożenie na powódkę kary upomnienia

-błąd w ustaleniach faktycznych mających wpływ na rozstrzygnięcie poprzez uznanie tożsamości obowiązku opieki nad uczniem w trakcie zajęć szkolnych i w trakcie powrotu do domu, oraz że kara została nałożona bo powódka nie wyraziła skruchy.

W uzasadnieniu apelujący wskazał, że kara została nałożona w dniu 26 marca, a sprzeciw wniesiono 29 marca, a 30 marca wysłano go do związku zawodowego. Apelujący powołał się przy tym na stanowisko doktryny wskazując, że brak stanowiska związku zawodowego w terminie 14 dni daje uprawnienie do odrzucenia sprzeciwu.

Apelujący podkreślił, że zachowanie powódki było naganne bo pozostawiono ucznia przez 30 minut bez opieki, nadto wskazał, że opiekę zapewnia się w czasie pobytu ucznia w szkole a nie w drodze powrotnej do domu. Apelujący nie zgadza się z ustaleniem, że kare nałożono za brak skruchy gdy w istocie nałożono ją za naruszenie regulaminu co zawarto w jej treści.

Apelujący wniósł o zmianę wyroku i utrzymanie kary co w istocie oznacza wniosek o zmianę wyroku i oddalenie powództwa, zgłosił też wniosek ewentualny w postaci uchylenia wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy zważył co następuje;

Apelacja pozwanego jest bezzasadna dlatego podlega oddaleniu mimo iż Sąd Okręgowy z wieloma argumentami podniesionymi przez apelującego zgadza się.

Sąd Okręgowy podziela ustalenia i rozważania Sądu I instancji i przyjmuje je za własne stąd nie ma potrzeby ich powtarzania.

Otóż nie ulega wątpliwości, że zachowanie powódki w okolicznościach sprawy było naganne, jak to stwierdził Sąd I instancji i apelujący, tym bardziej, że powódka jest działaczem, jak wskazała na rozprawie, związkowym, a od takich osób należy spodziewać się zachowania nie tylko zgodnego z obowiązującymi regulaminami i przepisami w szkole, ale nadto powinno być ono wzorcowe dla innych osób.

Należy również zgodzić się z apelującym, że przesłanie pisma w odpowiednim czasie stwarza po stronie pracodawcy domniemanie, że zostało ono doręczone i odebrane bez zwłoki, a tym samym istnieje czasowa możliwość złożenia ewentualnej opinii w przedmiocie kary. Nie można jednak zgodzić się ze stwierdzeniem, że o nałożonej karze został zawiadomiony związek zawodowy jako że w ocenie Sądu Okręgowego przesłanie pisma do związku zawodowego bez wskazania treści kary tak aby możliwa była jej ocena i zaopiniowanie przez związek zawodowy nie spełnia warunków zawiadomienia o udzielonej karze. Zawiadomienie związku zawodowego nie ma charakteru formalnego tylko merytoryczny. Wszak na treść kary składa się nie tylko zastosowany rodzaj kary ale i przewinienie pracownika które legło u podstaw zastosowania kary. Skoro informacja pozwanego w tym zakresie nie była pełna i nie nadawała się do jakiegokolwiek analizy i oceny tak aby wydanie opinii było możliwe, równie dobrze można uznać, że zawiadomienia nie było.

Nie można jednak zgodzić się z zarzutem apelacji, że nie przesłuchanie świadków miało istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy i stanowiło naruszenie art. 227 kpc. Świadców mieli zeznawać na okoliczność związaną z nałożeniem kary upomnienia, a jak wynika z pisma pozwanego k-60 zgłoszony wniosek dowodowy o przesłuchanie świadków był wnioskiem, jak nazwał to pełnomocnik pozwanej, ewentualnym skutkującym jego przeprowadzenie tylko na wypadek zaprzeczenia przez powódkę okolicznościom pozostawienia ucznia w bibliotece w godzinach zajęć bez opieki, opuszczeniem szkoły, i zakończeniem zajęć przed czasem określonym w planie zajęć. Jednakże jak wykazał materiał dowodowy powódka nie zaprzeczyła tym faktom tylko inaczej je interpretowała uważając, że w okolicznościach sprawy nie dopuściła się naruszenia obowiązków pracowniczych wynikających z regulaminu pracy. Jednakże same okoliczności były bezsporne tym samym zastosowanie miał art. 229 kpc, który nie wymaga przeprowadzania dowodu na okoliczności przyznane przez drugą stronę. Cofnięcie wniosku dowodowego co do dwóch świadków a podtrzymanie w zakresie jednego świadka i wskazanie, że świadek ma zeznawać na ważne okoliczności dla sprawy - nie spełnia wymogu wskazania okoliczności jakie mają być udowodnione zeznaniami świadka, a tym samym zgłoszenie zastrzeżenia w trybie art. 162 kpc było nieuzasadnione.

Nadto analiza uzasadnienia do wyroku nie pozwala na uznanie, że zarzut apelującego jakoby ten Sąd ustalił, że ucznia należy odprowadzać ze szkoły do domu jest nieuzasadniony. Takiego stwierdzenia nie ma w uzasadnieniu przeciwnie Sąd I instancji wskazał, że w szkole ucznia nie można pozostawić bez opieki oraz, że uczeń sam opuszcza szkołę i udaje się do domu. /k-767-

Nie jest też prawdą aby kara upomnienia została nałożona powódce jak to wskazał apelujący, w dniu 26 marca 2012 r.

Uszło uwadze zarówno Sądowi I instancji jak i pozwanego, że kara nosi datę 21 marca 2012r., a dyrektor pozwanej Szkoły na k-65 opisując ciąg zdarzeń z 20 marca 2012r. stwierdziła, że po opuszczeniu przez powódkę szkoły zadzwoniła do niej. cytata „ Wyrziliam swoje zdziwienie, że nie wykonuje planu, ale zaznaczyłam, że o tej sytuacji

porozmawiamy jutro. Przygotowałam pismo. „, a następnie pozwana stwierdziła, że „Myślałam, że pani Ł. zreflektuje się okaże skruchę. Wtedy nie dała bym jej tego upomnienia, ale to nie nastąpiło. Wręczyłam jej upomnienie z wpisanymi z regulaminu pracy paragrafami, które naruszyła i pouczyłam o jej prawach" K-66. Konfrontując tą wypowiedź z datą sporządzenia pisma nie trudno zauważyć, że kara została udzielona przed wysłuchaniem powódki, które miało miejsce w godzinach popołudniowych. Przygotowanie kary wymagało czasu w postaci analizy regulaminu i sporządzenia pisma, pismo zaś, jak wynika z wyjaśnień pozwanej przygotowano po rozmowie telefonicznej z powódką. Nałożenie kary nastąpiło z chwila sporządzenia i podpisania pisma co miało miejsce 21 marca 2012r., a nie 23 marca 2013r.

Należy podkreślić, że udzielenie kary porządkowej związane jest z przestrzeganiem ściśle określonej procedury, której niezachowanie mimo iż merytorycznie kara jest zasadna, to powoduje jej nieskuteczność.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 marca 1999r. I PKN 605/98 stwierdził, że :

Wysłuchanie pracownika musi poprzedzać zastosowanie wobec niego kary porządkowej. Zastosowanie kary następuje w chwili podpisania pisma o ukaraniu, gdyż wtedy wewnętrzna wola przełożonego otrzymuje swój zewnętrzny, formalny wyraz. Natomiast z punktu widzenia skutków takiej decyzji dla pracownika (art. 110 i 112 § 1 kp) istotne znaczenie ma chwila zawiadomienia go na piśmie o zastosowanej karze.

Reasumując ukaranie pracownika nie następuje w chwili zawiadomienia go o karze,⁵ co w realiach przedmiotowej sprawy miało miejsce 26 marca 2012r. a w chwili sporządzenia i podpisania pisma co miało miejsce 21.3.2012r.

Pozwana wyraźnie oświadczyła, „że gdyby powódka okazała skruchę" to jak należy z tej wypowiedzi wnioskować cofnęła by ta karę i nie zawiadamiała o jej udzieleniu, tym samym karę należałoby uznać za niebyłą.

W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd I-ej instancji, przy wydaniu zaskarżonego orzeczenia, nie naruszył zasady wynikającej z art. 233 k.p.c. tj. zasady swobodnej oceny dowodów.

Powołany przepis stanowi, iż „Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału”. Swobodna ocena dowodów odnosi się do wyboru określonych środków dowodowych

i do sposobu ich przeprowadzenia. Mają być one ocenione konkretnie i w związku z całym zebrany materiałem dowodowym. Jest to podstawowe zadanie Sądu orzekającego, wyrażające istotę sądenia, a więc rozstrzygnięcia kwestii spornych w warunkach niezawisłości, na podstawie własnego przekonania sędziego przy uwzględnieniu całokształtu zebranego materiału (vide: orz. SN z 16 lutego 1996r., II CRN 173/95, nie publ.).

Swobodna ocena dowodów nie może być jednak całkowicie dowolna. W doktrynie i orzecznictwie formułowane są reguły ocenne, które mają pomóc sędziemu, a wyprowadzane są przede wszystkim z prawidłowej wykładni obowiązujących w postępowaniu dowodowym przepisów. Granice jej wyznaczają trzy czynniki: logiczny, ustawowy i ideologiczny (vide: Komentarz do kodeksu postępowania cywilnego, pod. Red. T. Erecińskiego, Wydawnictwo Prawnicze, W-wa 1997, str. 379 i nast.). Pierwszy z tych czynników oznacza, iż Sąd ma obowiązek wyprowadzenia z materiału dowodowego wniosków logicznie prawidłowych, bowiem własne przekonanie Sądu nie może naruszać zasady logicznego powiązania wniosków z zebrany materiałem dowodowym. Z kolei czynnik ustawowy należy rozumieć w ten sposób, że Sąd może oprzeć swe przekonanie jedynie na dowodach prawidłowo przeprowadzonych, z zachowaniem wymagań dotyczących źródeł dowodzenia oraz zasady bezpośredniości oraz, że ocena dowodów musi być dokonana na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego. Uwważa się także, iż granice swobodnej oceny dowodów warunkuje czynnik ideologiczny, tj. poziom świadomości prawnej sędziego oraz obowiązujące w danym momencie poglądy na sądowe stosowanie prawa.

Powyższe oznacza, iż przysługujące sądowi prawo swobodnej oceny dowodów musi być tak stosowane, aby prawidłowość jego realizacji mogła być sprawdzona w toku instancji. Ale skuteczne postawienie w apelacji zarzutu naruszenia przez sąd I-ej instancji art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania, że sąd ten uchybił zasadom logicznego rozumowania, lub doświadczenia życiowego, to bowiem jedynie może być przeciwstawione uprawnieniu sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Nie jest natomiast wystarczające przekonanie strony o innej niż przyjął sąd wadze (doniosłości) poszczególnych dowodów i ich odmiennej ocenie niż ocena sądu (vide: SN w orz. z 6 listopada 1998 r., II CKN 4/98 nie publ., z 10 kwietnia 2000 r., V CKN 17/00, „Wokanda” 2000, nr 7, poz. 10, i z 5 sierpnia 1999 r., II UKN 76/99, OSNAPiUS 2000, nr 19, poz. 732).

Analiza materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie pozwala na stwierdzenie, iż w procesie ustalenia stanu faktycznego i rozważaniach Sądu Rejonowego, przy wydawaniu zaskarżonego wyroku, zdaniem Sądu II-ej instancji, nie doszło do przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów. Powód nie wykazał naruszenia przez Sąd Rejonowy żadnego z powyższych czynników wpływających na realizację tej zasady. Zarzut naruszenia prawa procesowego tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granicy swobodnej oceny dowodów jest gołosłowny i nie poparty żadnymi dowodami.

W tych okolicznościach na mocy art. 385 kpc orzeczono jak w sentencji.